

بسمه تعالی

دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

گروه آموزشی گفتاردرمانی

"رسالت و اهداف گروه آموزشی گفتاردرمانی"

تابستان ۱۴۰۰

معرفی گروه گفتاردرمانی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی

گفتاردرمانی یکی از رشته‌های علوم توانبخشی است که به مطالعه، ارزیابی، تشخیص و درمان جنبه‌های مختلف اختلال در برقراری ارتباط، زبان، گفتار و بلع می‌پردازد. یکی از نهادهای مهم آموزشی و پژوهشی برای پرورش نیروهای متخصص و کارآمد در زمینه‌ی گفتاردرمانی، گروه آموزشی گفتاردرمانی است که رسالت و مسئولیت مهمی در شکل‌دهی به آینده‌ی حرفه‌ای افراد متخصص و نحوه‌ی خدمت‌رسانی به مراجعان مربوطه را بر عهده دارد. این نهاد آموزشی می‌تواند با پرورش توانایی‌های بالقوه‌ی فراگیران در جهت توسعه‌ی دانش آسیب‌شناسی گفتار و زبان و رفع نیازافراد دارای اختلال ارتباطی، گفتار، زبان و بلع کمک کند.

گروه آموزشی گفتاردرمانی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی در بهمن ماه سال ۱۳۷۱ با پذیرش ۳ دانشجوی کارشناسی ارشد فعالیت آموزشی خود را آغاز کرد. پس از آن در سال ۱۳۷۲ در مقطع کارشناسی دانشجوی پذیرفت. در سال ۱۳۸۵ دوره دکتری راه‌اندازی شد.

گروه گفتاردرمانی در حال حاضر (تابستان ۱۴۰۰) متشکل از ۷ عضو هیات علمی (۱ استادیار، ۱ دانشیار و ۵ استادیار) و ۲ کارشناس خبره فارغ‌التحصیل در رشته گفتاردرمانی می‌باشد. این گروه هر ساله بین ۱۵ تا ۲۵ دانشجوی کارشناسی، ۶ تا ۱۰ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۲ تا ۴ دانشجوی دکتری می‌پذیرد. تعدد فارغ‌التحصیلان در ابتدای تابستان ۱۴۰۰ حدود ۵۷۰ دانش‌آموخته کارشناسی، ۱۵۳ کارشناسی ارشد و ۳۱ دکتری می‌باشد، تعداد دانشجویان فعلی ارشد ۳۶ نفر و دکتری ۱۲ نفر و کارشناسی ۷۸ نفر می‌باشد. اعضا و دانشجویان گروه گفتاردرمانی دانشگاه در حال حاضر در مراکز درمانی و توانبخشی رفیده، نظام مافی و اسما و سایر مراکز خارج از دانشگاه به ارائه خدمات گفتاردرمانی می‌پردازند.

رسالت (ماموریت)

گروه گفتاردرمانی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی به عنوان یکی از مراکز آموزش دانشگاهی که در هر سه مقطع دانشجوی می‌پذیرد، در پی آن است تا با به روزرسانی مستمر برنامه‌ها و توسعه محتوای آموزشی، افزایش کمیت و کیفیت پژوهش‌ها و بهره‌گیری از دانش روز به ارتقا دانش گفتاردرمانی اهتمام ورزد. در مجموعه رسالت گروه بر ارزش‌های اخلاقی و انسانی، گسترش ارتباطات علمی با نهادهای و مراکز آموزشی و پژوهشی داخل و خارج کشور، تربیت گفتاردرمانگران توانمند و خلاق در حوزه ارتباط، گفتار، زبان و بلع تاکید شده است.

این گروه در راستای تحقق رسالت خویش اقدامات زیر را در برنامه ۵ سال آینده‌ی خود دارد:

➤ ارتقاء سطح توانمندی اعضای هیات علمی گروه آموزشی گفتاردرمانی

- ارزیابی مستمر فرآیند آموزش در گروه گفتاردرمانی
- جذب حداقل ۳ عضو هیات علمی توانمند به ویژه در زمینه اختلالات بلع و صدا برای همکاری در گروه آموزشی گفتاردرمانی
- توسعه فیلدهای گفتاردرمانی در مراکز تابعه دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
- تألیف کتاب‌های گفتاردرمانی تخصصی مرجع در زمینه ارزیابی و درمان اختلالات گفتار، زبان و بلع
- طراحی پروتکل‌های ارزیابی و مداخله در حوزه‌های مختلف با تأکید بر حوزه بهداشت و درمان، توانبخشی و سلامت روانی-اجتماعی
- طراحی بروشورهای آشنایی با نقش گفتاردرمانی در بخش‌های مختلف بیمارستانی
- اعلام سالانه اولویت‌های پژوهشی
- عملکرد فعالانه در حوزه ترجمان دانش
- برگزاری همایش‌های گوناگون مبتنی بر موضوعات تخصصی گفتاردرمانی
- رضایت‌سنجی از دانشجویان، رفع کاستی‌ها و جلب مشارکت دانشجویان
- حمایت از انجمن علمی و صنفی دانشجویی و اقدام در راستای تسهیل عملکرد انجمن
- برگزاری جلسات مستمر گفتگو با دانشجویان و دعوت از سخنرانان توانمند با تمرکز بر ارزش‌های انسانی، اخلاق فردی و حرفه‌ای

اهداف کلان، خرده اهداف (➤) و اقدامات (▪)

الف) اهداف آموزشی

- توسعه آموزش در زمینه اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع
 - دعوت از اساتید توانمند داخلی و خارجی جهت آموزش و برگزاری کارگاه‌های آموزشی
- آموزش و تربیت نیروی متخصص و دارای صلاحیت در زمینه پیشگیری، غربالگری، ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع
- آموزش و پرورش فراگیران باانگیزه، کوشا و متعهد در راستای اهداف گروه
- تقویت آموزش عملی در عرصه‌های گوناگون رشته گفتاردرمانی در زمینه غربالگری، ارزیابی، تشخیص و درمان
 - برنامه ریزی برای ارتقاء سطح دانش نظری و عملی سرپرستان کارورزی
 - تدوین سنجه‌های دقیق جهت ارزیابی دانشجویان در کار عملی و برگزاری دوره‌های بازآموزی
 - بازنگری سرفصل و منابع دروس آموزشی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا

- جذب اعضاء هيات علمى توانمند و كارآمد
- آموزش و كار بست روش‌هاى نوين آموزش
- ارتقاء استانداردهاى سنجش و ارزشيابى فراگيران در مقاطع تحصيلى كارشناسى، كارشناسى ارشد و دكتورى
- ارزشيابى مستمر ميزان تحقق اهداف گروه براساس فعاليت‌هاى گروه آموزشى گفتاردرمانى
- ارتقاء و بهبود منابع و فضاهاى آموزش
- انطباق آموزش نظرى و عملى با فعاليت بالينى گفتاردرمانى
- ارتقاء اخلاق، اصول و ارزش‌هاى حرفه‌اى، انسانى و ارتباطى در فضاى آموزش
- جلب مشاركت روزافزون فراگيران در فرآيند آموزش و تصميم سازى آموزشى
- ارزشيابى دقيق فيلدهاى كار عملى دانشجويان و انتخاب بهينه فيلدهاى كارورزى
- اجراى نمودن وظائف اساتيد مشاور دوره‌هاى آموزشى
- افزايش كميت و كيفيت آموزش‌هاى برخط و مجازى
- تهيه و تدوين منابع آموزشى چندرسانه‌اى
- توانمندسازى دانشجويان و اعضاى گروه براى ارائه خدمات بالينى از راه دور
- به كارگيرى مستمر لاگ بوك و پورتفوليو براى هر دانشجو و برنامه ريزى آموزشى دقيق براى هر دانشجو توسط استاد مشاور دوره
- ارتقا توانمندى‌هاى فردى ، اجتماعى و ارتباطى دانشجويان
- برگزارى جلسات توجيهى و آشنايى براى دانشجويان با كادر ادارى و اجراى دانشگاه
- ارائه مشاوره‌هاى تخصصى در زمينه‌هاى آموزشى، پرورشى و در صورت لزوم ارجاع به مركز مشاوره
- ارائه برنامه‌هاى حمايتى ويژه براى دانشجويان با نيازهاى خاص
- ارائه و انجام فعاليت‌هاى فوق برنامه به منظور تحقق رشد فردى و گروهى دانشجويان
- ارزشيابى مستمر رضايت‌مندى دانشجويان و برنامه ريزى جهت رفع موانع و بهبود كيفيت آموزش و پرورش دانشجويان

(ب) اهداف پژوهشى

- توسعه پژوهش در درزمينه اختلالات ارتباطى، زبان، گفتار و بلع
- تعيين اولويت‌هاى پژوهشى براساس نيازها و اولويت‌هاى سلامت، توانبخشى و اجتماعى کشور
- ارتقاء سطح پروژه‌ها و رساله‌هاى دانشجويان در مقاطع تحصيلى كارشناسى، كارشناسى ارشد و دكتورى
- تدوين موضوع پايان نامه‌ها مبتنى بر اولويت‌هاى پژوهش، نيازهاى جامعه و حتى الامكان فناور محور بودن

- تقویت پژوهش در عرصه‌های تحقیقاتی متناسب با اهداف و چشم اندازهای دانشگاه و نیازهای جامعه
- تقویت و توسعه طرحهای تحقیقاتی بین رشته‌ای، برون گروهی و برون دانشگاهی مرتبط با گفتاردرمانی
- استخراج مقاله و چاپ در مجلات معتبر و ارائه نتایج حاصل از تحقیقات در مجامع علمی بین المللی
- تلاش در جهت بکارگیری نتایج حاصل از طرح‌ها و پایان نامه‌ها در ارتباط صنعت و جامعه
- تقویت مفاهیم ایده پردازی، نقد علمی و به کارگیری فناوری‌های جدید در میان اعضای هیئت علمی، کارشناسان و دانشجویان

ج) اهداف تخصصی بالینی

- توسعه و ارتقای خدمات تخصصی بالینی در زمینه اختلالات ارتباطی، زبان، گفتار و بلع
 - یکسان سازی ثبت اطلاعات بالینی مراجعین
- توجه به نیازهای اصلی دریافت کنندگان خدمات تخصصی
 - طراحی فرم‌های ارزیابی اختصاصی متناسب با نیازهای مراکز درمانی
- افزایش کمیت و کیفیت ارائه خدمات بالینی مبتنی بر شواهد
 - ارائه خدمات بالینی متناسب با نیازهای جامعه
- تهیه استانداردها و پروتکل‌های ارزیابی و درمان در زمینه اختلالات گفتار، زبان و بلع در حوزه‌ی پیشگیری، غربالگری، ارزیابی، تشخیص و درمان

د) اهداف توسعه ای

- به روزرسانی سایت علمی گروه، با تمرکز بر سامانه به روز مبتنی بر رزومه اساتید، اطلاعات عمومی فراگیران تحصیلات تکمیلی، برنامه آموزشی، طراحی آموزشی، حیطه‌های آموزش و پژوهش و ژورنال کلاب
- تجهیز کتابخانه گروه به منابع آموزشی الکترونیکی شامل بانک‌های اطلاعاتی، کتاب، سی‌دی و فیلم‌های آموزشی متناسب با برنامه آموزشی گروه
- تالیف و ترجمه کتاب‌های به روز و مورد نیاز گفتاردرمانی
- توسعه ارتباطات خارج از دانشگاه
 - ارتباط مستمر با مراکز تحقیقات مرتبط با رشته گفتاردرمانی
 - ارتباط مستمر با دانشگاه‌ها و دانشکده‌های مرتبط با رشته گفتاردرمانی
 - ارتباط مستمر و عضویت در انجمن‌های علمی داخلی و خارجی

➤ توسعه رشته گفتاردرمانی

- مشارکت فعال در طراحی، اجرا و ارزشیابی خدمات حرفه‌ای گفتاردرمانی در سازمان‌های دولتی و غیر دولتی
- مأموریت‌گرایی و اجرای طرح‌های ملی گفتاردرمانی با هدف آگاهی بخشی و افزایش آشنایی عموم مردم با حوزه های خدمت رسانی رشته گفتاردرمانی
- راه اندازی مرکز تحقیقات اختلالات رشدی زبان
- برگزاری دوره‌های تخصصی آموزشی کوتاه مدت و بلند مدت در زمینه ی اختلالات ارتباطی، گفتار، زبان و بلع

توانمندی‌ها و وظایف گروه

الف) توانمندی‌های گروه

- توانایی ارتباط گسترده با فیلدهای کارآموزی و کارورزی مختلف در سازمان‌های مرتبط
- توانایی اعضای هیئت علمی در طراحی و اجرای پژوهش‌های کمی، کیفی و ترکیبی
- مهارت اعضای هیئت علمی در سرپرستی دانشجویان کارآموز و کارورز
- مهارت اعضای هیئت علمی در تدریس با روش‌های نوین آموزشی
- مهارت اعضای هیئت علمی در طراحی استانداردها و راهنماهای مداخلات گفتاردرمانی
- توانایی اعضای هیئت علمی گروه در تعامل علمی با مجامع ملی و بین المللی در حوزه گفتاردرمانی و سلامت اجتماعی

ب) وظایف گروه

- برنامه ریزی برای ارزیابی ۳۶۰ درجه جهت بازنگری اهداف و رسالت به منظور تبیین و به روز رسانی و ارتقاء گروه در ابتدای سال تحصیلی
- ارزیابی میزان تحقق اهداف (فرآیند و نتایج) گروه هر ۵ سال
- برقراری ارتباط با فیلدهای کارآموزی و کارورزی مختلف در سازمان‌های مرتبط و آموزش سرپرست‌ها مقیم فیلدها
- طراحی و اجرای پژوهش‌های کمی، کیفی و ترکیبی مرتبط با گفتاردرمانی
- آموزش بالینی فراگیران با استفاده از شیوه های موثر یادگیری
- تدریس دروس نظری با روش های نوین آموزشی
- طراحی استانداردها و راهنماهای ارزیابی و درمان در حوزه‌های مختلف رشته گفتاردرمانی
- تعامل علمی با مجامع ملی و بین المللی در حوزه گفتاردرمانی

توانمندی‌ها و صلاحیت‌های موردانتظار از دانش آموختگان رشته گفتاردرمانی

مقطع کارشناسی

- برقراری ارتباط موثر با افراد دارای اختلال ارتباط، گفتار، زبان و بلع و خانواده و همراهان ایشان
- مهارت برقراری ارتباط موثر با اعضای تیم درمان / توانبخشی در هدف‌گذاری و برنامه ریزی برای مراجع
- توانایی ارزیابی و تشخیص افتراقی نوع اختلال در افراد دارای اختلال ارتباط، گفتار، زبان و بلع
- توانایی اجرای مداخلات مبتنی بر شواهد برای توانمندسازی افراد دارای اختلال ارتباط، گفتار، زبان و بلع
- توانایی ارائه مشاوره مناسب به افراد دارای اختلال ارتباط، گفتار، زبان و بلع و خانواده و همراهان ایشان
- حرفه‌ای‌گرایی (Professionalism)
- رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای
- ارزیابی‌های دهانی، وضعیت گفتار، زبان، ارتباط و بلع را اجرا و نتایج آن را تفسیر کند.
- سن تکاملی گفتار و زبان را تعیین کند.
- برنامه گفتاردرمانی در اختلالات تکاملی زبان با علل آسیب‌شنوایی و ناتوانی‌های ذهنی را طراحی و آن را اجرا کند.
- برنامه گفتاردرمانی در آفازی را طراحی و آن را اجرا کند.
- برنامه گفتاردرمانی در اختلالات تغذیه و بلع در نوزادان و کودکان را طراحی و آن را اجرا کند.
- برنامه گفتاردرمانی مقدماتی در اختلالات گفتار شامل لکنت، اختلال صدا و حنجره، اختلالات صدای گفتار و اختلالات حرکتی گفتار در کودکان را طراحی و آن را اجرا کند.
- نتایج ارزیابی‌های شنوایی و هوشی و تکاملی را در ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات مربوطه به کار ببرد.

مقطع کارشناسی ارشد

- تکمیل و ارتقا مهارت‌های مقطع کارشناسی
- توانایی حل مسئله و تفکر نقادانه
- توانایی استفاده از تحقیقات در عمل و استفاده از تجربیات در تحقیق
- مهارت پژوهش و نگارش مقالات علمی
- توانایی آموزش دانشجویان مقطع کارشناسی گفتاردرمانی و سرپرستی آنها در فیلدهای کارآموزی و کارورزی
- ارزیابی مددجو و تعیین علائم و نشانه‌های اختلالات گفتار، زبان و بلع
- شناسایی عوامل جسمی و محیطی موثر بر اختلالات گفتار، زبان و بلع
- تعیین نوع و شدت اختلال گفتار، زبان و بلع و پیش‌آگهی آن

- طرح ریزی برنامه برای بهبود بخشیدن به اختلالات گفتار، زبان و بلع
- اجرای روش‌های درمانی گفتاردرمانی
- همکاری و تبادل نظر با سایر متخصصین در درمان گفتار، زبان و بلع
- پژوهش، کشف و اندازه‌گیری هنجارهای گفتار، زبان و بلع در جامعه
- تهیه و تدوین شاخص‌های و روش‌های اندازه‌گیری و ارزیابی مهارت‌های گفتار، زبان و بلع
- شناسایی مشکلات جامعه در مورد گفتار، زبان و بلع
- تدوین طرح پژوهشی و دستیابی به راه حل مشکلات گفتار، زبان و بلع در جامعه
- اجرای طرح‌های پژوهشی و ارائه نتایج و دستاوردها.

مقطع دکتری

- مهارت طراحی ساخت و تدوین الگوهای عملی و نظریه سازی در گفتاردرمانی.
- توانایی تصمیم سازی، سیاستگذاری و برنامه ریزی، سازماندهی، پایش و ارزشیابی مبتنی بر شواهد.
- توانایی طراحی مداخلات مبتنی بر شواهد برای توانمندسازی افراد دارای اختلال ارتباط، گفتار، زبان و بلع
- تشخیص موارد پیچیده انواع اختلالات گفتار، زبان و بلع
- درمان موارد پیچیده انواع اختلالات گفتار، زبان و بلع
- انجام پژوهش‌های مربوط به انواع اختلالات گفتار و زبان در حیطه‌های آسیب شناسی، تشخیص و درمان.
- انجام پژوهش‌های مربوط به هنجارهای گفتار و زبان، مخصوصاً در گویش‌های مختلف زبان فارسی.

منابع

در تهیه رسالت، چشم انداز و اهداف گروه آموزشی گفتاردرمانی از اسناد بالادستی زیر بهره گرفته شده است. همچنین نتایج ارزشیابی های ۳۶۰ درجه از اعضای هیئت علمی، فراگیران، کارشناسان و مدیر گروه در تدوین این سند بکارگرفته شده است.

- ✓ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ✓ سند چشم انداز
- ✓ سیاست های کلی سلامت
- ✓ منشور اخلاقی رشته گفتاردرمانی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
- ✓ منشور حقوق بیماران
- ✓ کوریکولوم آموزشی رشته گفتاردرمانی مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
- ✓ برنامه استراتژیک معاونت آموزشی دانشگاه علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی ۱۴۰۰
- ✓ سند اتیسم

- ✓ سند کم توان ذهنی
- ✓ سند سکتۀ ذهنی
- ✓ استاندارد خدمات توانبخشی سکتۀ ذهنی
- ✓ بسته مداخله ی خانوادۀ محور
- ✓ برنامه ی کشوری توانبخشی
- ✓ نیاز های نظام سلامت
- ✓ *اولویت های پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ✓ * اولویتهای منطقه آمایشی ۱۰
- ✓ *اولویتهای دانشگاه